

СТАВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ В УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

З метою вивчення ставлення здобувачів вищої освіти до організації онлайн навчання в Університеті, у період з 8 по 14 квітня 2020 року, було проведено опитування, в електронному вигляді.

В опитуванні взяли участь **1062** здобувача вищої освіти (**30,9%** від 3438 здобувачів, які навчаються за очною (денною, вечірньою) та заочною формами навчання), які представляють усі освітні програми, які діють в Університеті.

Розподіл здобувачів, які взяли участь в опитуванні, за курсами (рис. 1):
за бакалаврським рівнем вищої освіти:

- перший курс – 298 чол. (28,1% усіх опитаних),
- другий – 281 чол. (26,5%),
- третій – 200 чол. (18,8%),
- четвертий курс – 191 чол. (18%),

за магістерським рівнем:

- перший курс – 92 чол. (8,7% опитаних).

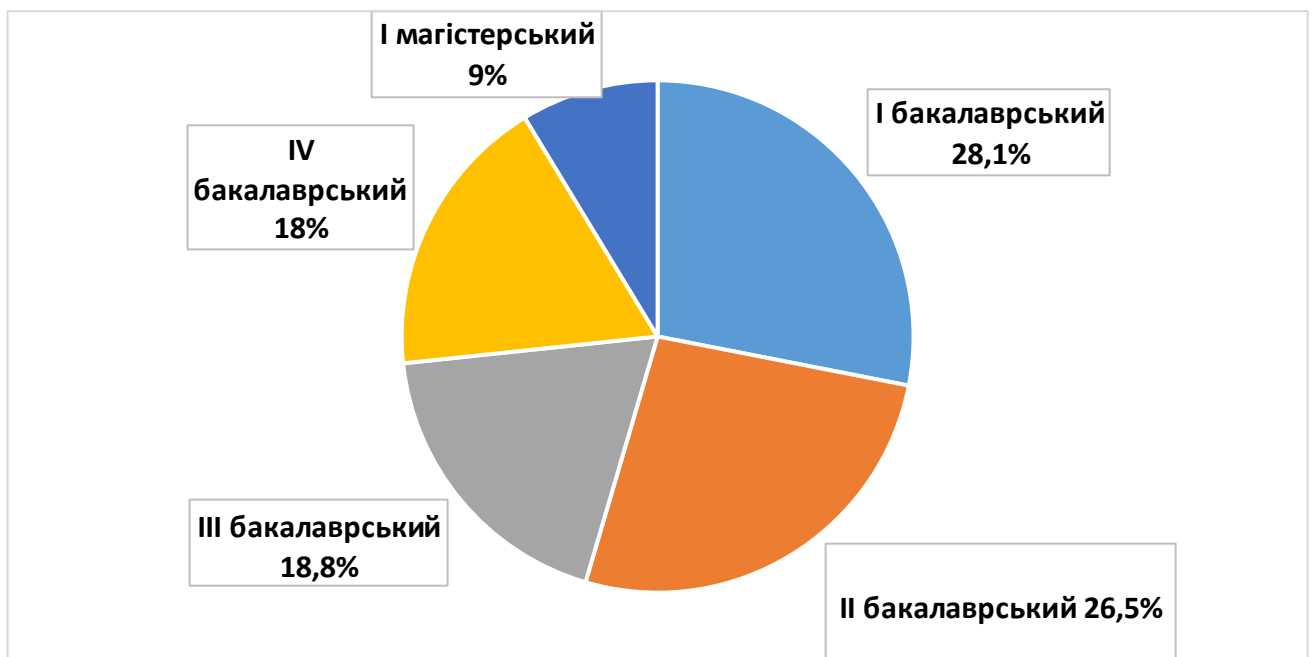

Рис. 1. Розподіл здобувачів вищої освіти, які взяли участь в опитуванні, за курсами

Здобувачі – учасники опитування, представили усі освітні програми, які діють в Університеті.

За формою навчання опитані здобувачі розподілились наступним чином (рис. 2):

- очна (денна) – 911 чол. (85,8%),
- очна (вечірня) – 24 чол. (2,3%),
- заочна – 127 чол. (12%).

Здобувачів денної форми охоплено опитуванням 37,5% (від контингенту у 2455 осіб).

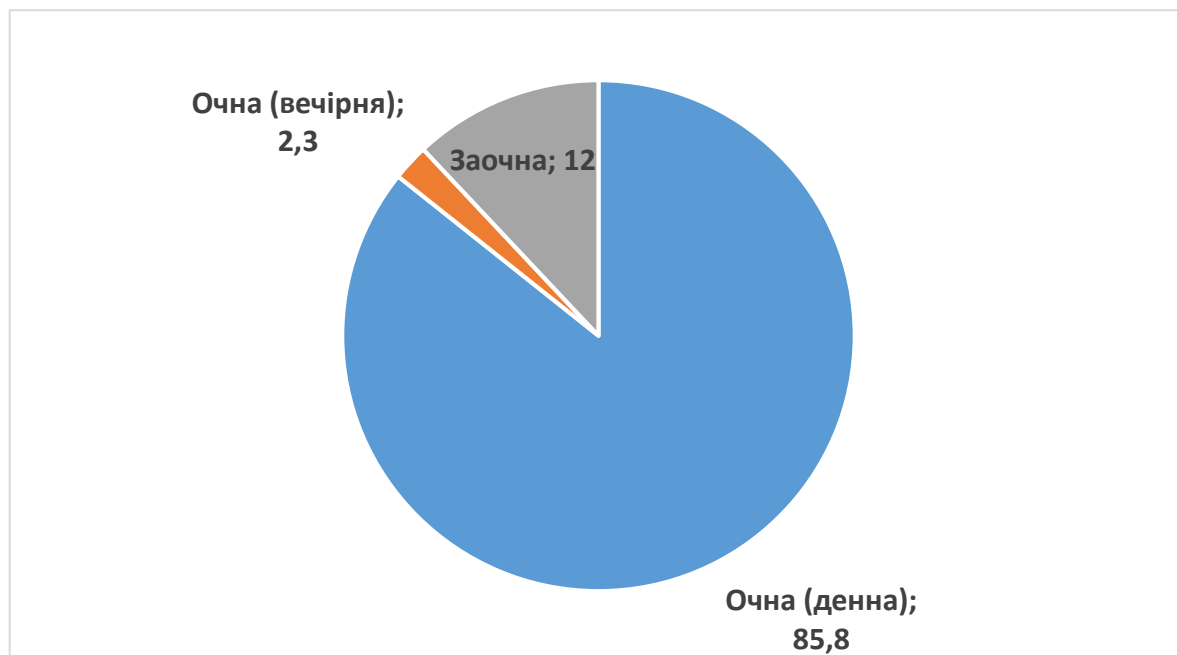

Рис. 2. Кількість здобувачів вищої освіти, які взяли участь в опитуванні, за формою навчання

Учасникам опитування пропонувалось оцінити якість організації онлайн навчання в Університеті, в цілому (за шкалою від 2 до 5), де :

- 5 – задоволений повністю;
- 4 – в більшій мірі задоволений;
- 3 – не в повній мірі задоволений;
- 2 – незадоволений.

Розподіл відповідей представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Оцінка здобувачами вищої освіти якості організації онлайн навчання в Університеті

Оцінка	Кількість опитаних
5 - задоволений повністю	293 чол. (27,6%)
4 - в більшій мірі задоволений	505 чол. (47,6%)
3 - не в повній мірі задоволений	196 чол. (18,5%)
2 - незадоволений	68 чол. (6,4%)

Більшість опитаних здобувачів, що становить 798 чол. (75,2%), задоволені якістю організації онлайн навчання.

Відповідаючи на питання «З якими труднощами Ви зіткнулися під час онлайн навчання?» здобувачі вищої освіти мали можливість вибрати відповіді із запропонованого списку (без обмеження кількості виборів) або написати свій варіант відповіді.

За результатами відповідей список запропонованих труднощів, з якими зіткнулися здобувачі, виглядає наступним чином:

1. Проблеми з самоорганізацією, навчання вдома пов'язане з високим рівнем відволікання – вказав 351 здобувач (33,1%).

2. Надмірна кількість навчальних завдань – 330 чол. (31,1%).

3. Залежність від технічних засобів – 302 (28,4%).
4. Погана якість домашнього інтернету – 300 чол. (28,2%).
5. Обмеження в отриманні практичних навичок – 286 чол. (26,9%).
6. Відсутність можливості вільно спілкуватися з викладачем – 249 (23,4%).
7. Відсутність контролю рівня отриманих знань – 186 чол. (17,5%).
8. Недостатня тривалість заняття (обмеження в часі) – 162 (15,3%).
9. Якість матеріалу, що викладається – 122 (11,5%).
10. Недостатньо теоретичних матеріалів для виконання тестів і / або завдань – 110 чол. (10,4%).
11. Відсутність можливості спілкування з іншими здобувачами – 108 чол. (10,2%).
12. Не маю технічних засобів для онлайн навчання – 94 (8,9%).
13. Потреба у навчанні тому, як працювати в режимі онлайн – 55 (5,2%).

Здобувачі надали власні варіанти труднощів, з якими вони зіткнулись.

Усі варіанти труднощів, які написали здобувачі, можна згрупувати таким чином:

1. *Технічні проблеми*
2. *Труднощі здобувача*
3. *Труднощі, які виникають через викладача*
4. *Комплексні труднощі*
5. *Пропозиції*

880 здобувачів вищої освіти (82,9% опитаних) на питання щодо можливості, в подальшому (при форсмажорних обставинах), проведення аудиторних занять онлайн відповіли «так», 150 опитаних (14,1%) відповіли «ні».

Також здобувачі мали можливість надати свій варіант відповіді.

На питання анкети «Що в організації онлайн навчання, на Вашу думку, потребує покращення?» здобувачі вищої освіти надали 382 відповіді. Узагальнивши та проаналізувавши їх можна зробити наступні висновки:

Загальний висновок:

колективом Університету без підготовки, у короткий термін, проведена велика (колосальна) робота по організації та запуску в життя онлайн навчання, про що говорять схвальні відгуки більшості здобувачів та готовність 82,9% опитаних здобувачів і в подальшому, за необхідності, навчатись онлайн.

Але як і в кожному процесі, який тільки розпочато, є помилки, що потребують зусиль та певного часу на усунення або індивідуальне та самостійне напрацювання умінь і навичок кожним працівником Університету.

Над чим потрібно працювати колективу Університету щоб покращити процес онлайн навчання у подальшому.

1. Технічні питання

1. Технічні проблеми, які виникають під час занять, у більшості своїй є об'єктивною реалією. Вирішити більшості цих питань, особливо щодо якості інтернету як у викладачів, так і у здобувачів, не є сферою впливу колективу

Університету. Але, у подальшому, необхідно продумати та розробити алгоритм дій, які будуть спрямовані на усунення наслідків таких проблем. Як варіант це: викладення запису онлайн заняття на Google Classroom, проведення онлайн групових консультацій тощо.

2. Обов'язково керуватись інструкціями щодо алгоритмів роботи з додатком Zoom.

3. Вирішити питання щодо тривалості заняття. Якщо можливо зробити 1 год 20 хв для усіх. Якщо є труднощі, перейти на пару, як колись навчались 45 хвилин заняття, 5 хвилин перерва (яку можна використати для повторного входу у конференцію), 45 хвилин друга частина заняття.

2. Розклад занять

1. Своєчасно інформувати здобувачів про те, коли буде проводитись заняття (наприклад, не пізніше 20 години вечора).

2. Зміни у розкладі погоджувати згідно з існуючою процедурою: отримувати дозвіл на перенесення заняття у проректора із забезпечення якості вищої освіти та начальника студентського деканату.

3. Питання виконання освітньої програми у повному обсязі

1. Проводити повноцінні, по тривалості та змістовному наповненню, заняття (варіанти щодо організації занять по тривалості запропоновані вище).

2. Поінформувати здобувачів щодо заходів, які будуть реалізовані, стосовно дисциплін, які не ведуться онлайн.

4. Питання роботи зі здобувачами, які мають особливі освітні потреби

1. Провести навчання викладачів щодо врахування в організації освітнього процесу (оф лайн, онлайн) особливих освітніх потреб здобувачів та варіантів роботи з ними.

5. Особливості організації освітнього процесу в онлайн форматі

1. Проводити систематичне навчання для викладачів щодо застосування онлайн ресурсів в освітньому процесі.

2. Внести зміни до робочих навчальних програм дисциплін з урахуванням особливостей онлайн навчання (переглянувши методи навчання, форми контролю тощо).

3. Надати здобувачам усі навчально-методичні матеріали, посилання на інтернет джерела з дисциплін шляхом розміщення їх у Google Classroom. Попередньо переглянувши їх щодо: 1) змістовного наповнення (наприклад, збільшення практичної складової – задач, кейсів, ін., написання більш докладних інструкцій по виконанню домашніх завдань тощо), 2) врахування специфіки навчання на заочній формі, 3) специфіки онлайн навчання: розміщення навчальних посібників або посилань на них, більше детальних матеріалів, слайдів, записів занять.

4. Проводити онлайн консультації для здобувачів згідно розкладу з навчальних дисциплін, підготовки курсових та кваліфікаційних робіт тощо.

5. Продумати та запровадити механізм перевірки і оцінювання знань з навчальної дисципліни в онлайн форматі.

6. Ознайомити здобувачів з критеріями оцінки за усіма формами контролю знань, які запроваджено з дисципліни.

7. По можливості, ввести в заняття інтерактивні форми роботи.

8. Своєчасно надавати здобувачам зворотній зв'язок щодо виконання різноманітних завдань, аналізу їх навчальних досягнень та допущених помилок, а також кількості нарахованих балів за виконане завдання.

9. Домашні завдання: переглянути їх обсяг, інструкції по виконанню, чітко встановити: що треба зробити, як воно має виглядати і на коли.

10. У подальшому, доцільно переглянути вимоги до підготовки навчально-методичного забезпечення з дисципліни з урахуванням пропозицій здобувачів (наприклад, надати докладні плани занять та пояснення до них, щоб здобувач міг самостійно керувати процесом навчання, виконувати завдання у разі, якщо, наприклад, пропустив його та відправляти виконані на перевірку; ввести до переліку навчально-методичного забезпечення відео-складову: конференції викладачів у записах щоб здобувачі мали вільний доступ до них у будь-який час).

11. Поінформувати здобувачів щодо процесу підготовки до іспитів і як вони будуть відбуватися.